

نقش شما در شناسایی خطر و ارزیابی ریسک

شناسایی خطرات و تجزیه و تحلیل ریسک شامل تمامی اقدامات اعم از شناخت خطرات در فرآیند، تعیین و تشخیص حوادث بالقوه، شناسایی تجهیزات ایمنی و ارزیابی ریسک این خطرات برای افراد، محیط زیست و کسب و کار می‌باشد. تکنیکهای بسیار زیادی برای مطالعه شناسایی و ارزیابی ریسک وجود دارد ولی صرفه نظر از روشهای مورد استفاده، نقش کارکنان در این مطالعات بسیار حیاتی است چون این افراد هر روز مشغول بهره برداری و تعمیر این تجهیزات هستند و می‌دانند که این سیستم ها چگونه کار می‌کنند و از همه مهمتر چگونه خراب می‌شوند

شما می‌توانید با انتقال دانش و تجربیات عملیاتی خود و همکارانتان در مورد قابلیت اطمینان تجهیزات، ابزار دقیق و سیستمهای ایمنی و اعلام خطر به دیگران و بخصوص مطلع نمودن آنها از خرابی های گذشته در شناسایی بهتر و ارزیابی ریسک مشارکت نمایید. ضمن اینکه مشارکت کارکنان عملیاتی در یک چنین فعالیتهائی بایستی مورد تأکید و تشویق قرار گیرد.

مراحل شناسایی خطرات و ارزیابی ریسک:

الف) مرحله ۱: شناسایی خطر، بر اساس توجه به عواملی مانند خواص شیمیایی و فیزیکی سیالات در حال انتقال، چیدمان تجهیزات، رویه های عملیات نگهداری و شرایط فراورش، شرایط محیط زیستی و عوامل زیان اور محیط کار در شرایط عادی و غیر عادی در نظر گرفته شده است.

ب) مرحله ۲: ارزیابی ریسک، ناشی از خطرات و توجه به قابلیت تحمل آن برای کارکنان، تسهیلات و محیط زیست. این امر معمولاً شامل شناسایی رخدادهای آغازگر، شناسایی توالی های احتمالی حادثه، برآورد احتمال وقوع توالی های حادثه و ارزیابی پیامدها می باشد. سپس باید براساس معیارهای مناسب وضعیت مورد نظر، قابل قبول بودن ریسک برآورد شده مورد قضاوت قرار گیرد.

ج) مرحله ۳: حذف یا کاهش ریسک غیر قابل تحمل این امر شامل شناسایی فرصتهای کاهش احتمال یا شدت پیامدهای یک حادثه می باشد.

مدیریت ریسک:

مدیریت ریسک شامل دو فاز اصلی است؛ فاز تخمین ریسک (شامل شناسایی، تحلیل و اولویت بندی) و فاز کنترل ریسک (شامل مراحل برنامه ریزی مدیریت ریسک، برنامه ریزی نظارت ریسک و اقدامات اصلاحی) می‌باشد فرایند مذکور به مستند سازی تصمیمات نهایی اتخاذ شده و شناسایی و به‌کارگیری معیارهایی منجر می‌گردد که می‌توان از آنها جهت رساندن ریسک تا سطحی قابل قبول استفاده کرد..

راهنمای استقرار سیستم و توسعه نظام HSE-MS:

- ۱- رهبری و تعهد
- ۲- خط مشی و اهداف استراتژیک
- ۳- سازمان، منابع و مستندسازی
- ۴- ارزیابی و مدیریت ریسک
- ۵- طرح ریزی
- ۶- اجرا و بازبینی (استقرار و پایش)
- ۷- ممیزی و بازنگری

گام های اساسی ارزیابی و مدیریت ریسک:

با توجه به بحرانهای مکرر و کمبود روزافزون منابع، مدیران ناگزیرند به دنبال ابزارهایی باشند تا خطرات و پیامدهای ناشی از تصمیمات را تا حداقل ممکن کاهش دهند. مدیریت ریسک ابزار جدیدی است که در زمان کوتاه توانسته است جایگاه مناسبی برای خود پیدا کند و در سیستم استقرار مدیریت HSE نیز جایگاه ویژه ای یافته است.

تعاریف مختلفی از ریسک ارائه شده که یکی از آنها تعیین احتمال وقوع یک واقعه نامطلوب و شدت عوارض و پیامدهای آن می‌باشد.

احتمال وقوع * عواقب وقوع = ریسک

دلایلی را که معمولاً برای بکارگیری مدیریت ریسک برمی‌شمارند عبارتند از:

- کاهش حوادث و به حداقل رساندن بحرانها
- به حداقل رساندن مسائل غیر منتظره و مشکلات
- افزایش میزان موفقیت و قابلیت اطمینان و کاهش شکستها
- اولویت بندی و برنامه ریزی جهت برطرف نمودن مخاطرات شناسایی شده .

تعیین و ثبت عوامل بالقوه آسیب رسان و تأثیرات آن:

سازمان بایستی نسبت به برقراری روش های اجرایی و تعیین عوامل بالقوه آسیب رسان و تأثیرات آن که ناشی از فعالیتهای و مواد مصرفی اش می‌باشد اقدام نماید. مشخص نمودن عوامل بالقوه آسیب رسان و تأثیرات آنها بایستی در برگیرنده ملاحظات زیر باشد:

طراحی، ساخت و راه اندازی (یعنی فعالیت های مربوط به حصول سرمایه، توسعه و بهبود آن)

شرایط عملیاتی روزمره و غیر روزمره، شامل توقف اضطراری تولید، تعمیر و نگهداری و راه اندازی

موقعیت های بالقوه اضطراری و وقایع

فقدان کنترل های لازم برای مواد مصرفی/محصولات

فقدان/عیوب ساختاری

رویدادهای طبیعی، شرایط جغرافیائی و وضعیت آب و هوا

خرابکاری و ضعف سیستمهای حراستی

فاکتورهای انسانی بعنوان نقاط عطف نظام مدیریت HSE

